

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Tel. graficul este Duminică și Joi, la fiecare două săptămâni cu adăulul Poștei — Preluarea se face în Sabia la expedirea poștei, prețurile la 3 r. poșta cu bani și prin scrisori franche, adresele către expedieri. Prețurile pentru Sabia este prețuri 7 fl. v. a. iar prețurile pentru jumătate de an 3 fl. 50. P.

Nr. 39.

ANULU XXIV.

Sabiiu 16/23 Maiu 1876.

(trezilele părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia prețuri unu anu 8 fl. v. a. prețurile jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț și țări străine prețuri 12 1/2 anu 6 fl. v. a. Inseratele se plătesc pentru întâia oră cu 7 cr. și pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu 12/24 Maiu 1876.

(II.) Voindu a ne îndeplini promisiunea data cu ocaziunea pertractării în genere a noiei conventiuni vamali și comerciali, vomu pertractă pre scurtu detaiurile acestei conventiuni, intru câtu ele sunt până acum cunoscute.

Preste totu e unu ce în de comunu cunoscutu, ca nouă convențiune conține favoruri mai multu numai întipuite. Acestă se vede pre limpede din sfială, cu carea ministrulu presiedinte a descoperitu cuprinsulu noiei conventiuni, chiaru partidului seu, clubului liberalu. Se vede mai departe, din giurstarea ca nu i-a succésu ministrulu presiedinte, pre lângă totu talentulu seu de persuadare, de a convinge nici chiaru pre increditiului sei, ca conventiunea nouă aru aduce baremu o parte ôresi-care din folósele ce se acceptasera. Ce e mai multu o însemnata parte din clubulu liberaliloru neacceptandu argumentatiunile dlui ministru presiedinte de bani buni, și arată nemultiamirea cu rezultatele comisiunii noiei, prin parasirea partidului; ier' singuratecele municipii, căroră li-a fostu până acum eu putintia de a-si exprima francu parerea în acestă privintia, se dechiară dearendulu nemultiamite cu rezultatele dobândite.

Nici ca se pôte altfelu. Fiindcă folósele castigate pentru Ungari'a prin nouă complanare se reducu mai la nimică, fatia cu apromisiunile de mai înainte și asteptările tieiei si fatia cu lipsele ce apăsa că unu alpu asupră vistieriei tieiei și care aveau sa-si afle acoperirea lor din castigurile ce se asteptau.

Cuprinsulu noiei conventiuni seu complanări, inca nici astadi nu e apriatu cunoscutu în tóte detaiurile sele; fiindcă parte e comunicatu numai în trasuri generali, cari se potu explica inca în felu și modu, parte e inca aternatoriu dela pertractări ulterioare, alu căroră rezultatu ni-lu va putea manifestă numai viitoriulu.

Din cele cunoscute până acum din ins'ă-si comunicatiunea dlui primu ministru, aflămu mai întâiu, ca s'a acceptatu urcarea vânilor pentru importulu de marfuri tiesute.

Cumca urcarea acestă aduce folosu numai provinciiloru austriace, recunósce chiaru si dlui primu ministru si astfelu în privintia punctului acestui'a nu mai pôte încapă indoiéla, urcarea vânilor e o concessiune din partea Ungariei în favorulu provinciiloru austriace. Sa vedemu acum recompensă ce o primesce Ungari'a pentru concessiunea acestă si si spre mulcomirea pretensiuniloru sele de sine statatóre?

Recompensă acestă stă în urcarea vânei pre faina, animale, unsori si alte produse animalice precum si pre vinu si în estinderea vânei pentru cereale, carea până acum esistă numai fatia de Russi'a dealungulu confiniului întregu.

În dispositiunile acestea jacu negresitu folóse pentru Ungari'a, că statu agricolu. Pentru ca prin urcarea vânilor de importu pentru articlii acesti'a, ce se producu în mare cantitate în Ungari'a, se ocrotésce productiunea interna, se îngreueá concurenti'a din afara cu acesti articli si astfelu i se asigura asiá dicendu Ungari'a, esportarea productelor sele

amintite în provinciile austriace, că unu eculentulu pentru importurile de zacharu, bere, tieseturi si alti articli din provinciile austriace.

Prin dispositiunile acestea se complană încatu va si nedreptătirile ce le suferi până acum Ungari'a prin aceea, ca suportă ea prin consumulu multoru articli din provinciile austriace, o cuota însemnata din darea de consumu a provinciiloru nemtiesci. Fiindcă, cu tóte ca Ungari'a si în viitoru va tiené darea astă de consumu, până va fi avisata a-si îndestuli consumulu prin importuri — în spatele sele, voru plăti totusi de alta parte si nemtii densei darea de consumu, pentru cereale si produsele animalice ce se voru importă dela noi la densii. —

Astfelu sa se efeptuie, se întielege, de sine, compensatiunea. Lucrulu în sine în teorie are ôresi-care sensu, rezultatu practic in se ni-lu va aretă numai lustrulu celu nou de 10 ani, în carea au sa se practice dispositiunile acestea!

Privitoru la restitutiunea dărilor de consumu, în care punctu Ungari'a a suferitu până acum o mare neîndreptătire, ni se spune ca s'a acceptatu cea mai favorabilă chea pentru Ungari'a.

Spre deslucirea cestiunei acestei'a trebuie se premitemu, ca e o maxima a politicei administrative, că pentru unii articli ce se producu în tiera în o cantitate atâtă de mare, încatu întrece consumulu internu si astfelu trebuie sa se espórté, carii articli in se pre lângă darea de consumu interna nu potu sustiené concurenti'a în afara, — pentru că se li-se usiuredie esportulu, se reinapoéza darea de consumu atunci, candu articlii acesti'a se espórtă si se consuma în afara. —

Ungari'a a esportatu până acumă foarte putieni articli de felulu acestă, si prin urmare a si avutu putiene pretensii de restituiri; pre cându provinciile austriace au esportatu multu si au si primitu multe restituiri.

Până acumă in se restituiri se faceau din veniturile incurse din vâmi, la care Ungari'a si are pretensiunea sea anumita; precându de incasatu se incasau dările acestea de consumu restituinde din partea provinciei în care fura produse. Deci restituirea lor din cass'a comuna si nu din cass'a speciale în carea au fostu incursu, eră o mare nedreptătire pentru Ungari'a; fiindcă astfelu Ungari'a participă si ea la restituire fără că se fia si incasatu ce-va. — Chei'a cea mai favorabilă si cea mai drépta în asta privintia nu pôte fi altă, decâtu că restituitiunile sa se dea din casa specială în carea au fostu incursu si nu din cass'a comuna. — Se dice, ca s'aru fi acceptatu cea mai potrivita cheia, fără sa se spuna care; noi din parte-ne numai pre cea aretata o aflămu unica corespundietóre si drépta. —

Se pare in se ca nu s'aru fi acceptatu acestă ca nu s'aru fi curmatu nici aci reulu în fundamentulu seu; ci s'aru fi acceptatu ier' numai o paliativa, carea sa-lu curme deocamdata, până ce va erumpe de nou si cu o mai mare veementia. Pentruca în locu de a regulă cestiunea acestă directă se pare a se fi ajutat si aci ier' cu o recompensa. Si anume cu aceea ca s'a introdusu o suma de vâmuri noie financiali că dări de consumu pentru

articli importati din afara si la aceasta s'a facutu partasia Ungari'a cu 30%, precându în relatiunea consumului ei, abiă i-aru fi competitu 15 până în 20%. — Va se dica, Ungari'a se desdaunéa prin concessiunea unei cuote mai mari dela unu venitu creatu de nou.

Buna aru fi acestă, în lips'a altei multiamiri mai bune; numai noie totu ni-aru fi mai placutu delaturarea faptica a unui reu esistentu, decâtu recompensarea lui printr'unu castigu nesiguru!

În ceea ce privesce în fine regularea punctului celui mai îngreunatoriu pentru Ungari'a si anume a dărilor de consumu pentru articlii ce se impórtă dintr'o jumătate de imperiu în cealaltă; în asta privintia s'a facutu numai atâtă, ca s'a otaritu ca are sa se faca în viitoru.

E bine déca se afla Ungari'a în pusetiunea cea placuta, încatu se póta asteptă cu indulgentia resolvirea cestiuniloru de cea mai mare importantia pentru densă, câtu de lungu tempu. In se noie ni se pare ca togm'a nu e în asta pusetiune. Si regimulu insusi o marturisesce ca nu e, din contra ca are necesitate întetitóre de o regulare precisa si multiamitóre; pre sine in se se escusa cu aceea, ca între giurstările de fatia mai multu nu se putea esoperă si ca o insistare cerbicósă pre lângă pretensiuni mai mari aru fi potutu periclită ins'asi esistintia sistemului de statu.

Noi tóte acestea bucurosu le credemu; numai ună amu fi asteptatu dela conducaterii politici si diplomati. Ca ei cá atari se fia prevediutu tóte acestea de mai nainte si sa se fi si acomodatulu dupa ele în privintia erogateloru; că nu cum-va se vina tempulu, că folósele si castigurile acestea asteptate in se neîtrate, sa se incarce ier' pre spatel bietulului poporu.

Revist'a politica.

Diurnalele din Budapést'a au luat în nume de reu foculu celu concentrat alu delegatiloru austriaci, îndreptatu în comisiuni asupră cancelariului Austro-Ungariei. Ele asteptau mai multa loialitate din partea nemtiloru si mai multa încredere în cuvintele comitelui Andrassy, cu cari le espuse situatiunea europeană în cestiunea orientala, situatiunea creată în conferintiele dela Berlinu. „P. Ll.“ luându parte la indignatiunea patriotica dice: „ori cum aru cugetă cine-va despre politică oficiulu de esterne, trei fapte nu se potu negă: anteiu, ca ea garantéza pacea, a două, ca localisăza miscarea, a trei, ca da ansa Portiei sa-si îndrepteze starea interna.“ Din cele ce se vedu până acum nici ună din cele trei fapte „nenegabile“ nu sepré constatéza si acestă din cauza ca retragerea Angliei dela actiunea comuna în Constantinopole, în întielesulu notei statorite la Berlinu, însuffa îngrigire în tóte părțile si îngrigirea nici nu garantéza nici nu asigura pacea. Puterile si de aci înainte trebuie sa stea pre pace cu pusca de umeru. Pacea în tipulu acestă e totu asiá de onerosă, déca nu mai onerosă decâtu resbelulu, care în urmă urmeloru pôte totu va fi neevitabilu. Cătu pentru localisarea miscărei ne spune pre alta pagina insusi „P. Ll.“, ca stau lucrurile foarte reu. Intr'o depesia din Belgradu dela 24 Maiu ne spune, ca

senatorulu Ranco Alimpici este denumitu comandante generalu alu armatei dela Drin'a; de alta parte, ca generalulu Cernaieff, care a esitu de curendu din servitiulu rusescu, a depusu juramentulu de supusu serbescu si a intratu în servitiulu militariu. Intr'altu locu în același diurnalu scrie, totu din Belgradu, unu corespondentu „cu tóta grabă si forte — emotionatu“ (turburatu) cele ce le scimu si noi din rendulu trecut: ca a dispusu guvernulu serbescu în privintia moratoriului si în privintia suspendării legii de pressa. Dupa impartasirile aceste „emotionate“ adauge corespondentulu, ca tóte aceste însemna, ca ne aflămu în ajunulu unui resbelu si ca Ristici de facto are dictatură tieiei în mâna. Si inca aici n'amu luat în consideratiune miscarea din Balcanu si giuru, atitudinea creteniloru si a Greciei libere.

A trei'a fapta castigata de oficiulu de esterne, a îndemnă pre Pórta la ameliorarea situatiunei interne ierasi e problematica.

Tóta lumea sustiene ca purtarea Angliei va incurgiá pre Pórta la o nouă renitencia contră reformelor ce i se ceru. Déca renitenti'a va fi basata pre ceva spriginu moralu seu materialu, este alta întrebare; se pôte in se ca Angli'a tocmă calea acestă o afla mai corespundietóre de a acceléră procesulu de disolutiune a unui imperiu, care de multu este asiá de hodorogitu, încatu numai proptitu de puteri esterne si mai muta esistintia de pre o di pre altă. Mani'a este asiá dara zadarnica. Turci'a este de vina déca delegatii austriaci au alte pareri despre ea si despre consecintiele politice legate de slabiciunea ei.

„Neue fr. Pr.“ afirma ca i s'a comunicatu dela Parisu cuprinsulu notei, carea se numesce a lui Gorciukoff si care i se va adresă Portiei. Multu nu va trece si se va publică si notă. Atunci vomu vedé ce cuprinde. Astadi ne intereséza numai atâtă: eventualitatea unei ocupatiuni de-si nu este esprimata este pusă în perspectiva sub mască mesuriloru energice, cari puterile se voru vedé necesitate a le luă, déca cum-va pacificarea nu s'aru puté realisă cu vorbe blande. Dara, totu din Parisu se scrie: Pórta nu va vrea sa scie de propunerile pacifice ale celoru trei puteri si atunci?

Din Londonu se telegraféza de nou (26 Maiu) ca Angli'a nici intr'unu modu nu vrea sa ia parte la pasii puteriloru în Constantinopole.

O telegrama din Constantinopole dela 26 Maiu asigura ca guvernulu turcescu va face o încercare de a aduce pe bulgari la ascultare prin o proclamatiune. Până va face guvernulu încercarea acestă revolutiunea turcésca, dara „pacifica“, ia si ea dimensiuni. Softele (studenti de teologia musulmana) lucra din tóte puterile pentru introducerea unor reforme în statulu turcescu si pentru reducerea listei civile a sultanului. Unde se voru sferși „reforme softeloru“ este o enigma pentru tóta lumea, chiaru si pentru cea diplomatica.

Despre revolutiunea bulgara dice „Republ. fr.“ ca este mai estinsa decum se spune si se scrie. Traci'a si totu tienutulu bulgarescu dela Dunare este inarmatu; insurgentii suntu bine organizati, au oficiari buni din

diversele tîeri slavice si suntu inarmati cu arme serbesce si rusesce.

Din Muntenegru a inceputu in zilele din urma a sufla altu ventu fatia cu asigurările cele dese de stricta neutralitate de mai nainte. Regimulu de acolo este foarte neliniscitu pentru gramadirea de trupe turcesce la fruntari'a sea sudu-vestica si preste scurtu tempu 'si va aduce gravaminele sele inaintea puterilor.

Alegerile pentru camer'a Romaniei suntu scrise pe 10—21 Iunie n.

Cetimu in „Voc. Cov. :

Apreciatiunile diareloru straine asupr'a rezultatului conferintelor dela Berlinu varieza. In mijloculu acestoru contradictiuni ne e dificulu a distinge adeverulu. Ne marginimu dar' a pune sub ochii lectoriloru diferitele comentarii a diareloru. Astfelu „Journal des Débats“ dice in modu ironicu :

„Nu cunoscemu inca cuventulu finalu alu conferintelor dela Berlinu, inse revelatiunile facute de telegrafu permitu sa ne tememu ca intalnirea celoru trei cancelari n'a produsu tote rezultatele pre cari Europ'a era in dreptu a le astepta. Se pare ca, dupa ce se va remania not'a Andrassy, se va adresa Portiei o noua cuventare, si pentru ca sa o poata mai bine asculta si medita se va cere insurgenților sa binevoiesca a consimti la unu armistitiu de doue luni. Cunoscemu valoarea acestei diplomatiei mole; ea a fostu deja probata, si amu avutu ocaziune a ne minuna de ea. Candu bolnavulu suferu tare, este adormitu cetinduse protocoale; efectulu este neindoiosu. Dar' candu se trediesce bolnavulu nu e mai bine; din contra. Cris'a 'si reia cursulu seu, nu 'si intrerupe pustiile sele interioare. Se anunta ca se va cere si adesiunea celorlalte puteri europene. E probabilu ca puterile voru responde ca remediulu este inofensivu, muietoriu chiaru si ca se poate aplica fara a se espune la remuscarea ca s'a ucisu bolnavulu prin imprudentia seu prin escesu de audacia. Dar' responsabilitatea, ori-ce s'aru intempla, trebuie sa apartiena doctoriloru cari s'au intrunitu la consultu pre tiermurile Spreei si cari au redigiatu ordonanti'a.“

Si aiure serie:

„Se anunta din Berlinu ca conferintele dintre cei trei cancelari s'au terminatu. In acestu tempu afacerile din orientu paru a se strica din ce in

ce, si interventiuinea efectiva a restului Europei a devenitu mai indispensabila ca totu-deun'a. S'a decisu, se dice, la Berlinu numirea de comisiuni miste de controlu in Bosnia si Erzegovina. Foarte bine, inse aceste comisiuni nu voru ave autoritate reala si putere decatu deca voru fi, la trebuintia, sustinute de forti'a armata. Gazet'a Germaniei de nordu despara de a vede resolvandu-se cestiune pendente in modu pacificu, si in acelasi articulu esprima speranti'a ca pacea se va mantine. . . . Inse pacea nu exista in Turcia, si e vorba de a o restabili. Cum? de asta e intrebarea care s'a pusu dela inceputulu evenimentelor si care pana astadi nu s'a rezolvatu. Departe de a merge spre o solutiune, se pare ca s'au indepartatu de ea pe fia-care di mai multu. . .“

In „Bulletin français“ cetimu :

„Se anunta din Berlinu ca cei trei ministri ai Rusiei, Germaniei si Austriei si-a terminatu conferintele, si ca au comunicatu ambasadoriloru marilor puteri memoriulu ce au redigiatu. Ambasadorii Francei, Angliei si Italiei voru supune acesta nota, care reguleza conditiunile in cari va ave locu interventia puteriloru in orientu, la aprobarea guverneloru loru respective. Deca puterile semnatoare a tratatulu de Parisu din 1856, si constituite prin acestu tratatu garante a integritatii imperiului otomanu, voru da adesiunea loru la diferitele articole din acestu memoriu, se poata sa fia convocate la o conferinta generala. Nimicu nu s'a decisu inca relativu la data seu form'a intrunirii.“

O telegrama adresata din Berlinu diuarului „Daily Telegraph“ confirma in termini aproape identici noutatea data de „Bulletin français.“

Totu acelasi diuaru publica o alta telegrama ce i s'a adresatu din Vien'a in acesti termini :

„Din scirile semi-oficiale ce s'au publicatu resulta ca intelegerea dintre cele trei puteri a nordului in vederea mesuriloru ulterioare ce au a se lua pentru reprimarea insurectiunei din Turcia poata fi de pre acum pre deplinu asigurata, nu numai in principiu ci si in detalie.“

„Times“ si densulu publica nisce telegrama cari contienu acelesi informatiuni.

„Il Diritto“ din Rom'a asemenea anunta ca intre ministrii afaceriloru straine a Germaniei, Rusiei si Austriei,

cum si ambasadorii Italiei, Angliei si Francei la Berlinu, s'a stabilitu acordulu celu mai complectu.

Cetimu in „Tromp. Carp.“ :

„Aflamu, ca d. ministru de externe, M. Cogalniceanu, aru fi denunciatu tractatulu de comertiu incheiatu cu Austro-Ungaria, si ca aru avea intentiunea serioasa a retrage si proiectulu conventiunei comerciale cu Russia, propusu camerei in sesiunea trecuta. — Damu sub reserva acesta scire.“

Diet'a Ungariei.

La 19 Maiu s'a inceputu discussiunea parlamentara asupr'a proiectulu de lege despre cassarea jurisdictiuniloru a cetatiloru celoru mici.

Referentulu Gullner recomanda in numele comisiunii administrative acceptarea proiectulu de lege, de vreme ce cele 47 orasie mici (cari au mai putienu de 12,000 locuitori) detragu comitatelor puterea, asi incatu nici comitatele nici aceste orasiele mici neaternate nu au fortie de ajunsu pentru administratiune.

Ed. Zsedényi dice, ca ministriulu actualu, ca si ministerele precedente, vrea sa traga orasiele in sfera postestatiei guvernamentale, si de aceea sterge 47 jurisdictiuni, pentru a micusora afacerile potestatiei centrale, de-si e unu faptu cunoscutu de toti ca priveghierea asupr'a celoru 47 orasie ce se voru incorpora comitatelor nu cere nici ostenela ce o pretindea singurulu orasiu Hold-Mező-Vasiarheiu.

Asertiunea din motivarea ministriulu, ca acest'a incorporare se face din consideratiuni de crutiare, se combate prin fapte evidente. Administrarea de pana acum a cetatiloru n'a costisatu pe statu nici unu cruceriu si contributiunea comunale fu totu-deun'a mai mica de catu in fia-care din comunele orasienesci mari, precandu din contra spelele de supra-veghiere, de politie si cladire a drumuriloru dupa cei 227.580 locuitori ce inpoporeza cele 47 orasie ce se voru cassa se voru urca celu putienu cu o diumetate milionu mai susu. Pentru acestu modu de crutiare tier'a de sigura nu va fi multiemitoare. Cheia propusa de ministru, dupa care jurisdictiunea se va tiene numai in cetati cu locuitori preste 12.000, nu e de

locu indreptatita. Articululu de lege XXIII din 1848 a determinatu acestu numeru numai pentru numirea cetatiloru mari si mici, dara ca conditiune a administratiunii autonome acest'a cheia e arbitrara si unilaterală, de vreme ce averea, cultura locuitoriloru si insemnatatea comerciale a cetatiloru respective suntu nisce factori pentru selvadministratiune, cari merita mai multa atentiune.

Cetateniulu din orasie numai foarte raru poata parasi orasiulu, in care locuesce, si ocupatiunea, din care traiesce, pentru a participa la adunările comitente. Dupa ce se va accepta acestu proiectu de lege voru trebui numai putieni ani, pentru a se constata prin esperintia, ca cetatile desbricate de jurisdictiune, cari pana aci se administrau pe sine spre prosperarea tuturoru cetateniloru de suta de ani, voru scapeta in industrie si comertiu. In sapta positiunea cetatie-nime orasienesci din Ungaria e unica in feliulu seu, caci precandu ea in celelalte imperie civilisate din Europa, ca unu factoru puternicu alu progresului, e scutita si influinta ei politica asigurata, in Ungaria togm'a reprezentantii liberalismului nu se simtiescu chiamati a promova influinta politica a cetateniloru. Din acestu motivu oratorulu propune: Ministriulu sa presente in sesiunea de toamna unu proiectu de lege, care dispune sistarea numai a acelor orasie cari nu au vitalitate.

Ant. Molnár nu voiesce sa vorbesca de interesulu nationalu, de dezvoltarea istorica, caci atunci aru pute dice, ca din punctu de vedere alu interesului nationalu abia se va pute justifica, ca d. e. unu orasiu, care in mijloculu poporatiei romane e singularulu inteligentiei magiare, sa se desbrace de drepturile sele, ceea ce n'aru pute servi de incuragiare pentru orasiele ce se afla in asemenea stare. Reformandu in interesulu administratiunei trebuie sa taiamu tote ramurile uscate si bolnave daru necele tinere sipline de vietia, prin care mesura se pune dezvoltarei orasiloru o stavila mare. De aceea oratorulu propune acestu proiectu de solutiune: Cas'a se enuncie, ca proiectulu de lege se riepta la comisiunea administrativa, spre a se prelucra in acela intiesu, ca numai acele orasie sa se desbrace de autonomi'a lor, a caroru administratiune nu coresponde postu-

O luna la baile dela Pucios'a.

I.

Se apropie unu anu de candu indemnatu de catra cativa doctori amici plecai din Bucuresci cu scopu de a petrece o luna la cunoscut'a statiune balniara dela Pucios'a. Nu visitasemu nici odata acesta localitate; in partea loculu nu trecusem mai departe de Targoviste. Fiecare dara intelege ca interesulu sanatatii pe de o parte, placerea de a cunoasca unu coltiu alu tieriei pe de alt'a contribui a me face sa fiu nerabdatoriu.

Pornitu din capitala cu trenu de diece ore dimineti'a, la statiunea Ghergani amu luat diligenti'a si pe la trei ore eramu la Targoviste. Calatori'a acest'a nu oferesce mainici unu interesu pitorescu: o campie siasa, intrerupta pe alocurea de catra o padure; cate-va sate a carora aparintia denota strimtorarea locuitoriloru; cate o carcama, statiune de vigore a deligintieloru si birjelor, nu suntu lucruri care potu interesa pe unu individuu care caletoresce cu scopu de a se distra. Din norocire ca monotoni'a campiei nu tiene multu. Caletoriulu nici nu baga de seama de candu a plecatu si zaresce deja interesantulu orasiu Tergoviste, odinora gloriosulu esauu alu Domniei Romane. La vede-

rea vechiei capitale a tieriei romanesce unu respectu plinu de admiratiune te cuprinde; mintea ti se raporta cu mandrie catra acei tempi de glorie si de marire nationala.

De abia intra caletoriulu in orasiu si se incredintieza ca a sositu intr'o vechia si ilustra cetate: ruinele bisericiloru, ale palatelor suntu atatea documente, respectate mai multu de tempu de catu de omeni, cari atestaza vechi'a glorie a acestui orasiu. Metropoli'a zidita la 1515 de Mateiu Basarabu; biseric'a domnesca ridicata de Petru Cercelu la 1584 in vecinatatea carei'a se afla multime de ruine ale palaturiloru domnesci, Chindi'a, acelu turnu maretiu care se zaresce din departare, suntu intre altele, monumente care atragu atentiunea caletoriulu. Deca noi romani de astadi ne-amu fi deprinsu a tiene mai de aproape la totu ce ne aduce aminte glori'a stramosiasca; deca aru fi petrunsu mai adencu in animile nostre convictiuni despre respectulu ce datorimu trecutulu, negresitu ca Targoviste aru fi pentru noi unu locu de pelerinagiu nationalu. Si intr'unu tempu candu impregiurările nu ne-au permis c'amu de multu a ne destinge, a da semne de ore-care energie, poata ca amu ave trebuintia sa mergemu a ne reotielu in mijloculu acelor remasitie care ne aduc aminte dilele de glorie ale patriei. Cestiune de de-

prindere, cestiune de educatiune; in totu casulu deprindere nenorocita, educatiune necompleta, de ore-ce celu de intaiu articulu alu crezului nationalu este respectulu catra trecutu si catra tote documentele si remasitiile cari ni-lu reamintescu.

Doriamu sa vizitezu cu deamaruntulu totu orasiulu, sa mai revediu monumentele sale insa rezervandu-mi a reveni dela Pucios'a, pornii cu unu birjaru omenitu.

Esindu din orasiu treci Ialomiti'a pe marginea carei'a se afla o gradina de preumblare a targovisteniloru, gradina care, deca aru fi mai bine ingrigita, mai artisticu arangiata, aru fi unu parcu din cele mai frumoase. De aci inainte pe o siosea foarte bine intretinuta, caletoresci pe luna Ialomitiei avendu la drept'a si la stanga unu lantiu neintreruptu de coline, unele mai pitoresce ca altele. Scapatu de monotoni'a campiei, de arsi'tia ardietore a soarelui; atmosfer'a era, mai recorigita, calea mai umbrita, peisagiulu pre catu se poata de desfatatoru. O ploie merunta care pare ca trece prin sita da si mai multa vietia, insufletiea vegetatiunea ore cum palita de o caldura de 28 grade.

De abia treci podulu si la drept'a dai de o frumoasa aleie compusa din paltini, artiiari si alti copaci care conduce la Monastirea Delului, unu altu monumentu istoricu alu romaniloru;

zaresti ascunsu intr'o vale monastirea Viforiti'a. O ghirlanda de vii care incepe din susu de monastirea Delului, incununaza colinele de aci inainte si pana pe lasatulu Dolani, acest'a este podgori'a Targovistei. La drept'a si la stanga sioselei livedi de pomi roditori si mai cu sema de pomi me prevestea ca me aflu in romantic'a si avut'a regiune a colineloru nostre. Dela Dolani inainte, candu mai urci, candu mai cobori; peisagiulu devine din ce in ce mai romanticu. Frumuseti'a colineloru; maiestosa panorama a Carpatiloru avendu in frunte muntele Loat'a, ti presinta unu tablou fermecatoriu. Ai dori sa te mai opresti, sa te mai bucuri de cate o localitate privilegiata; insa neinduplecatulu birjaru mana fara crutiare si-ti repetedia la fie-care minutu ca trebuie sa ne grabimu ca sa nu ne apuce noptea pe drumu. Vorbe birjiresti, caci pe la cinci ore si jumetate, inainte de aptsulu soarelui, eramu in comun'a Podurile pe care se afla baile dela Pucios'a. Intrandu in satu dedemu preste unu sboru, preste o lume vesela care manca, bea si canta cum se face pe la sboruri. Atunci mi esplacaiu pentru ce birjarulu me indemnala drumu; bietulu crestinu ii era tema sa nu se sfarsiesca sborulu fara densulu.

II.

Satulu Podurile de susu in prijm'a carui'a se afla baile dela Pucios'a,

latelor unei administratiuni bune, cari n-au de ajuns venituri si puteri intelectuali pentru a duce o administratiune autonoma.

Benj. Kállay aduce in numele partidei senyeiane un proiect de rezolutiune, prin care se cere reieptarea de nou a proiectului de lege ministeriala la comisiunea administrativa spre a se prelucra din nou.

M. Hegyessy din stanga este-trema accepta proiectului ministrului Tisza.

B. Lucaciu respinge proiectul, a carui principiu fundamental e gresit. Nu se poate lua numerul locuitorilor de criteriu al vitalitatii unui municipiu; pentru ca o jurisdicțiune cu 5000 locuitori poate avea vitalitate, pe când alta cu 12,000 loc. nu poate exista. Alb-a-Iuli'a, Gherla, Elisabetopol, corespund tuturor conditiunilor de autonomia si se pot sustine cu onoare. Transilvania e cel mai nemulțimitoriu terenu pentru ore-cari idei administrative de predictiune. Nesușința de a restabili o uniformitate între Ungaria si Transilvania se va putea resbuna, trebuie sa recunoscem necesitatea de a se face o deosebire între aceste două țări. Oratorul termina cu dorința, că consecuența acceptării acestui proiect de lege sa nu fie pierderea suprematiei magiare in Transilvania, care s'a eluptat cu atâte greutăți.

L. Horvath: Contrarii proiectului se plang asupra pierderii drepturilor ce se detrag cetățitorilor mici. Ce fel de drepturi sunt acestea? Întraga pierdere se reduce la detragerea dreptului politic de discussiune. Exista mai departe temerea ca elementele sanatoase ale administratiunii orasienesci se vor pierde prin incorporarea oraselor la comitate, precand togm'a din contra prin impreunarea puterilor cari pana aci au fost despartite se va spori increderea in comitate si se va intari insusi comitatul. Oratorul recomanda proiectul care semnifica un adevarat progresu pe terenul administratiunii.

L. Mocsary combate si respinge proiectul de lege.

Ministrul presedinte Tisza dice ca a luat in proiectul sau nu numai numerul poporatiunii ci si venitul. Ori se ia numerul poporatiunii, ori venitul, ori in fine proportiunea de cultura, un'a e sigur, ca totu-deun'a va decide la acordarea dreptului unu

plus sau unu minus in proportie mica; dreptu aceea eu aflu ca numai o combinatiune a factorilor singurateci e corespunzătoare si acest'a s'a facut in proiectul acest'a, pre care lu recomandam spre acceptare.

Dupa ce mai vorbira unii pentru proiectul lui Tisza altii pentru celelalte propuneri se inchide sedinta casei de adu, fiindu tardiu, si mame se va continua desbaterea generala.

Discursul

d-lui Al. Lahovari tinentu in sedinta dela 30 Aprila a camerei Romane.

Domnilor! intr'adeveru, dupa cele rostite asi de bine de principele Dim. Ghica imi remane forte putine de disu. Positiunea este clara intre noi si dñii ministri; nimeni din noi unu momentu n'a hesitat sa creda, ca venirea actualului ministeriu insemneza nu numai disolutiunea acestei adunari, — caci acest'a este unu faptu incidental; — dar' insemneza trecerea puterii administratiunii tierei dela unu partid la altu. Lucru forte natural. Partidulu conservatoru, care intr'unu tempu de sapte ani, sau celu putien de cinci ani in modu continuu a guvernatu acesta țiera, astadi a cadiutu dela putere; partidulu opusu, dupa mersulu naturalu al lucrurilor, este pe acele banci. Partidulu acest'a s'a intitulatu liberalu-, natiunalu si alte. Acum, dloru, ce amu cerutu noi dela acestu guvern? Amu cerutu increderea in noi? Dar' noi nu avem increderea in d-loru. Acest'a o scu d-loru prea bine. Si este legitimu, ca, neavandu noi incredere in d-loru, nici d-loru sa nu aiba incredere in noi. Prin urmare fatia cu guvernulu de astadi, cari sunt relatiunile ce le putem avea? Nu poate fi decatu o singura solutiune: rostirea franca a sentimentelor reciproce cari ne anima pe unii fatia cu cei-alti. Da dloru, pentru ce guvernulu n'a fostu corectu din primele momente ale venirii seale in carm'a statului? De ce a cautatu sa dosesca din sinulu adunarii?

De ce nu a pastratu celu putien bunu cuviinta? De ce nu a venit in fatia acestei adunari, ca sa ne rostimu fia-care cu lealitate? D-loru, sunt, cari se radima pe micile midiloce, fiindca credu in micile sentimente. Ce e probabilu sa-si fi disu ministerulu? Amu legile financiare

la senatu, nu amu tempu sa le potu vota in dou, trei zile; insa acele legi sunt necesare, caci fara densele creditulu statului e cadiutu, icalitur'a tierei e protestata; acele legi pe cari le-amu combatutu prin presa si dela tribuna candu eramu in opozitiune, astadi sunt bune si necesare, fiindu ca sunt la guvern. Insa nu trebuie cate-va zile pana le vomu cere dela senatu; senatulu poate sa le amendeze, si atunci trebuie sa venim la camera, care va dice poate: nu ti-le votamu cum voiesci, mai bine voim sa se protesteze icalitur'a tierei, sa scada tote efectele Romaniei, la jumetate si cu acest'a sa se imputieneze la jumetate averea tierei, decatu sa ve damu aceste legi; avemu sa ve damu blamu si ca sa scapati aveti sa ne disolvati inainte de a avea legile votate de noi; sunteti in man'a nostra, avemu sa impingemu dreptulu nostru pana la estrema... cum a-ti facutu voi de cate ori v'a fostu datu a pune in balantia interesele tierei cu cuviintile partidei vostre.

Dloru! ne-ati judecatu reu; ne-ati judecatu dupa procedur'a d-vostre politica. Trebuie sa cunoasteti partidulu conservatoru, unii fiindu ca l'ati combatutu cu energia si altii fiindu ca l'ati parasitu... (aplaude). Nici odata partidulu conservatoru nu a avutu asemenea procedare. Noi amu voitu sa fiti corecti, sa fiti cuviinciosi, sa respectati constitutiunea: acest'a amu voitu si nimic'a mai multa.

Dupa cum a disu unulu dintre cei mai onorabili membri ai partidulu conservatoru, care nu si-a sfasiat credintile seale, ori-ce nemulțimiri personale a pututu sa aiba, noi suntemu aci la dispozițiunea d-v. pentru legile financiare. Dea senatulu le va amendu, ve-ti veni la noi si in lealitate discutandu, le vomu vota deca va fi trebuinta fara nici o preocupatiune personala sau politica, si a dou'a di dupa votulu nostru ne vomu desparti, lasandu țiera sa judece actele nostre, sa judece faptele d-vostre, deca voiesce sau deca poate sa judece.

Dloru! asupra programulu d-v. nu amu nimic'a de disu. Acestu programu este ca tote programele: frasele resunatoare, promisiunile numeroase. Atatu acestu adeveru este de mare, incatu dlu Epurenu nu s'a ostenitu nici chiaru in improprieze stilulu. — Intalnescu intr'insulu o vechia cunoscintia, o frasa din progra-

maramale, velnicile si alte accesorii ale vestimentulu dovedescu ca aceste voinice si frumoșe muntene se indeletnicescu cu tiesutul si cusutul, industrii pretioșe mostenite dela parinti lor. In dilele de lucru sgomotulu caracteristicu al argeșloru; crescerea gandaciloru de matase; topitulu canapei incredintia pe trecatori ca acea casa este inca casa romaneasca care tiene sa-si indetuledie tote trebuintile si sa alerge la tergu forte rar.

Omeni femei si copii lucriza tota septaman'a. Rare-ori mi s'a intemplat a vedea in diu'a de lucru pe cineva standu cu mainile in sinu, sau barbati perdiendu-si tempulu si sanatatea pe la carcimi. Beau omenii dela Poduri; petrecu, cum trebuie sa petreca totu omulu care a muncitu septaman'a intraga; inasa, lucru demnu de lauda, nici in dilele de serbatori, nici la sboru, n'amu avutu durerea a vedea ca in alte sate omenii cadiuti de beutur. Asiedati pe laviti carcime in dilele de serbatoce cei mai bețrani beu cate unu ciocanasiu de tiuca si privescu cum se desfatiza flacai si fetele intorcandu hor'a sau tragandu bralu ori batuta. Petrecerile lor mi-au placutu, m'amu multamitu in sufletulu meu, caci inca odata sunt petreceri de omeni cu deprinderi bune.

(Va urma)

mulu sau din anulu 1870, alu, carui autoru sunt eu. Dlu Epurenu mi-a facutu onorea sa o reproduca. Acesta frasa e urmatoarea: „Majoritatile facu ministerele, ier' nu ministerele facu majoritatile.“ Eu suntu parintele acestei frase; inasa fiindca atunci amu facutu in asociatiune cu dlu Epurenu, ea este si proprietatea d-sele, si-i daruescu si partea mea de proprietate. Asia este. Majoritatile facu guvernele, pe catu tempu va fi in vigore Constitutiunea si regimulu parlamentariu. Dar' guvernulu trecut nu s'a conformatu ore acestei axiome politice? Pre catu tempu densulu a avutu majoritate in camera si in senatu, a statu pe acele banci si nu s'a retrasu; si cu ori-ce guvern, catu va fi asa constituitu si Mari'a Sea Domnitorulu care este singur'a garantia pentru respectarea ei, ve declaru ca lucrurile se voru petrece totu asi. Nici unu guvern nu se impune tierei. Poate ca guvernulu pre care dv. l'ati criticatu in tempu de cinci ani, are si elu meritele seale; poate a facutu si elu ce-va pentru acesta țiera, si candu acelu guvern nu va fi facutu in totu tempulu sau decatu independenti'a in relatiunile esteriore, acelu dreptu suveranu de a regula prin conventiuni interesele seale internatiunale acele tratate pe picioru de egalitate incheiate cu mai multe puteri mari vecine, totu aru fi fostu destulu, pentru ca sa lase o neperitoare aducere aminte!

Diceti d-vostre, ca acelu guvern n'a facutu decatu greseli. Viitorulu va judeca intre noi, lui i incredintiamu apărarea faptelor nostre; inasa candu majoritatea legala a unui corpu constituitu nu ne-a mai spriginitu, noi ne-am retrasu la momentu.

Acum, ce se dice in programu citata de d-vostre? Ea e forte frumoșă. A disu principele Dim. Ghica ca noi o cunoastem, o credu; eu o cunosc si mai bine fiindu ca amu gasitu si cate-va frase scrise de mine. In ea gasim economii fara jignire a servitiilor, bani multi fara imposit, tota lumea fericita; tieranulu plinu de bunuri, ploile si soarele la tempu; administratiunea independenta; tote-su frumoșe... harthia rabdatoce nu a protestatu, caci e invetiata cu asemenea cuvinte. Forte bine; intre d-v. sunt si persoane onorabile, cari voru putea: poate ca evenemintele voru fi mai putien severe cu d-vostre, tempulu poate va fi mai putien riguros. Ati spusu in jurnalele d-v. ca venirea d-v. la ministeriu e insocita de abundantia, ca ceriulu ne-a zimbutu, ca indata a ploati... acest'a insemneza cele sapte vaci grase dupa cele sapte slabe ale Egiptulu... (ilaritate). Prea bine. Sa ve fia ceriulu mai indulgentu decatu nou. Acesti cinci ani au fostu forte nenorociti pentru noi, si forte grei prentu toti. Pre langa dificultatile ce intempina unu guvern, pre langa cele forte numeroșe mostenite dela unii din d-vostre, noi ne-amu luptatu cu nisce ani grei de totu; tota lumea a fostu nemulțimata; fiindca țiera nostra este mai multu sau mai putien seraca, fiindu numai agricola, acesti ani au saracitu si mai reu incatu lumea a fostu reu dispusa. Candu cine-va n'are parale critica, cu amaraciune faptele guvernulu, maresce reulu si binele nu-lu mai vede.

Sa dea Dumnezeu ca tempulu pentru d-v. sa fia mai fericitu: acest'a va fi bine si pentru d-v. si pentru noi chiaru, si eu unulu a-si voi ca d-v. sa stati 10 ani la putere, ca 10 ani țiera sa fia in abundantia. Dea primitu acesta tocmela sunt gat'a a o subscrie. Prin urmare, noi ve putem dispensa de tote acele cuvinte pompoșe intrebuintate in programulu d-vostre.

Ati mai promis unu lucru, si ati fi facutu forte bine sa faceti. Ati promis libertatea alegerilor; era mai bine sa nu vorbiti de acest'a, candu

face parte din comun'a Podurile dimpreuna cu alte catune dimpregiuru. Vecinatatile cu care se hotaresce sunt spre resaritu: Valea lunga si verfurile: spre apusu Pucios'a satulu; spre media-nopte Sierbanescii si spre media-di satulu Branestii.

Satulu este situatu pe tiemulu stangu alu Ialomitiei, pe o vale din cele mai resfatiate si intr'o positiune din cele mai romantice. Amu locuitu in multe vai de munte inasa in nici un'a nu mi s'a parutu a fi mai la adpostu, in nici un'a n'amu respiratu unu aeru mai curatu si mai potolitoru. Lucru se esplica, de ore-ce acesta localitate este adapostita din tote partile cu coline inalte, afara de partea de media-di care este deschisa.

Populatiunea este de 270 familii asiedate in 350 case si se compune din 300 barbati, 350 femei si 950 copii. Se indeletnicescu cu agricultur'a si unii dintre locuitori facu negotiu cu tiuca prin țiera, iera altii transporteza cherestea dela munte in diferite localitati. Nici unu strainu nu s'a potutu pripasi pe aici. Toti pravaliasii din satu, carcimari, bacani, meseriasii sunt romani.

Doce treimi din capii de familie sunt mosineni, neamu din neamu; o singura treime se compune din clacasi la 1864; acestor'a li s'a datu 607 pogone impartite intre 5 fruntasi, 55 midilocasi si 100 cu mainile.

In deobste starea materiala a locuitorilor mi s'a parutu multamitoare. Infatisiarea, portulu, locuintele, hran'a, incredintia pe caletoru ca se afla intre omeni care traiescu in ore-care resfatiate. Nu dicemu ca n'au nevoi; si care nu are pe lumea acest'a? Dara in comparatiune cu Bezda lui si alte sate, locuitorii din Poduri stau catu se poate de bine. Eftinatatea materialulu de constructiuni le permite a-si face case forte bune cu putiena cheltuala. Cate case tieranesci cu cate trei si patru odai construite in asi conditiuni ca face pe orasieni sa ramnesca.

Satulu Podurile de susu, este strabatutu de o siosea principala si de alte mici sioseluti. Casele sunt construite pe marginea sioseliloru. Fie-care locuinta 'si are livedea sea, mai mare ori mai mica, dupa putere, de pruni si alti pomi roditori precum meri si peri. Casele sunt construite din piatra si caramida acoperite cu sindila. Mai tote de o aparintia cocheta sunt bine impartite pentru locuitu.

Modulu de vietuire, din cate amu potutu observu, este simplu si cumpetatu. Barbati, femei si copii sunt imbracati bine, curatu si cochetu.

Dumineca la hora costumulu femeiloru te incredintia ca pe aci tienu inca omenii la portulu stramosescu. Iile cusute cu multa arta;

pe aceeași banca ve gasiti trei ómeni: Dlu Epurénu, Brateanu si Cogalnicénu, cari v'ati criticatu unulu pe altulu, si v'ati acusat de cele mai mari presiuni in alegeri, v'ati aruncatu cuvinte grele, ingerentia, bande de retevee, coruptiune si altele, si astadi veniti câte-si trei impreuna sa ne promiteti ceea ce fia-care in parte nu a-ti datu! . . . (aplaude).

D-v. cum voiti cá eu unulu sa ve credu, cându vorbitu astfelu prin programulu d-v. cându d-v. nu ve credeti unulu pe altulu? (aplaude) . . . Prin urmare, de ce ne mai vorbiti de asemenea lucruri!

Sa ve spunu eu acum ce ve-ti face d-v. in alegeri.

Ve-ti face ce ve-ti putea, pentru cá sa stiviti partidulu opusu: noi vomu luptá contr'a d-v. cu ce vomu putea si noi, cu amicii pe cari i vomu avea. Nu scimu, déca in acésta lupta vomu isbuti noi séu d-v., acést'a e cestiune de viitoriu; insa, prevestescu unu lucru: isband'a d-v. in alegeri e probabila, deórece aveti pe acea banca trei capacitáti cunoscute in acésta materia; si un'a aru fi fostu de ajunsu.

Ve-ti avea dar' maioritátea atátu in camera cátu si in senatu. Acést'a e probabilu, insa cestiunea nu este aci. Durat'a d-vóstra aterna de modulu cum ve-ti usá de acestu succesu. Sa dea Ddieu sa fiti bine inspirati pentru tíera si fia-care din d-v. care veniti din partide, asiá de diterite si asiá de opuse sa lasati la o parte re-lele deprinderi ce le aveti; si sa nu puneti in comunu decâtu partea buna a fia-cárui partidu ce representati; sa nu faceti in realitate ceea ce pe nedreptu a-ti acusat pe altii ca facu, sa lucrati in fine pentru binele si prosperitátea acestei tíeri si noi ve declarámu ca cheiar retrasi in viét'a privata ne vomu asociá prin sincerile nóstre urári la totu ce ve-ti face bine pentru patri'a tuturoru (aplaude).

d. „T. C.”

Varietáti.

Escelenti'a Sea Episcopulu rom. cat. Mich. Fagarasy a plecatu ieri din Sabiiu.

Dupa o telegrama ce a sositu alalta-eri aici, aflámu ca F.Z.M. Iohn, capulu statului majoru, a muritu la Vien'a Joi in 25 Maiu n. Mórtea a fostu grabnica.

Palaczky renumitul si eruditulu istoricu alu cehiloru si barbatu politicu a muritu Vineri in 26 Maiu in alu 78 anu alu vietiei sele.

Iosifu Hain polieriu, unu barbatu cunoscutu in cercuri departe a muritu in 24 Maiu n.

Rectoru la scólele evang. luter. din locu s'a alesu profesorulu Mauritiu Guist cu 13 voturi din 23, celalalte le-a capetatu conrectorulu prof. I. Klein, care renunciase de mai nainte de a intrá in candidatura.

Deputatulu dietalu Iuliu Petricu si-a depusu mandatu. Comitetulu centralu electoralu din comitatulu Carasiului a decisu a escrie alegere noua in cerculu Zorlentiuului pre diu'a dela 6 Iuniu n.

Statutu aplaciatu. Ministeriulu reg. ung. de interne sub Nr. 21432 a. c. a aplaciatu statutulu comunei Sabiiului pentru infintierea unei casse generale pentru bolnavi.

Detaiuri dela inmortentarea lui Jules Michelet. Óra inmortentárei érá fipsata pre 12 la amédi. De mai nainte inse érá o multime inaintea locuintiei mortului; totu asiá de tempuriu, venira deputatiunile dela diversele universitáti franceze si din strainatate. Locuinti'a repausatului érá dupa dorinti'a sea exprimata in viét'a, decorata cu flori si paseri cantátóre. Tempulu celu aspru facu locu unui tempu frumosu de primavéra. Carulu funebru érá simplu; cosciugulu érá acoperitu de o multime de cununi si guirlande de flori; cea mai mare érá provediuta la mijlocu cu unu medalionu a legiunei de onóre si cu inscriptiunea: *A Michelet l'Italie reconnaissante*. Punctu la 12 óre conductulu a plecatu spre cimeteriu. Coltiurile draperiei aternate dela cosciugu le au purtatu dela Rue d'Assas pâna la Bastille doi studenti francesi, unu studentu italianu si altulu român (Rosetti). Dela Bastille pâna la Père Lachaise studenti dela scóla normala (pedagogiu), dela facultátile din Montpellier, Nancy si Montauban, in fine dela pórt'a cimeteriuului pâna la mormentu eruditii si academicii Ed. Laboulaye, Bersot, Mignet si Havet. Conductulu urmara corpulu profesoriloru dela Collège de France, deputatiuni din Itali'a, Spani'a, Romani'a si dela emigratiunea polona, la 6000 studenti din Parisu, Lille, Montauban, Montpellier si Nancy; reprezentanti de ai pressei, de ai Aliantiei religioase universale, de ai institutulu de drepturi si de medicina si in fine o multime mare de adoratori ai defunctului. La mormentu au tienutu discursuri funebre Bersot, Laboulaye, Havet si scolarulu defunctului de odinóri, Jules Quicherait si altii. Inmortentarea se terminá la 4 óre.

Brum'a din Maiu a stricatu fôrte multu si in pârtile Ternáviloru si Secuime. — Din Ungari'a vinu sciri din multe pârti, ca si secárele au patimitu fôrte tare, cá si in unele pârti ale Transilvaniei.

Esundári in Croati'a si Slavoni'a. Din Agram se scrie ca fluviulu Sav'a si riurile laterale au esundatu. Comunicatiunea este intrerupta. Totu asiá se scrie din Sissek. Pagubele cauate suntu enorme.

Incendiu. „Hargita cea betrána” arde. Asiá se scrie din Csik-Szereda si se da cu socotéla ca foculu este pusu de o mâna reutaciósa, pentruca padurea a inceputu a arde dintr'odata pre 10—15 locuri.

Adresa minunata. La post'a de aici este o epistola, carea nu se póte inmanuá, cu urmatórea adresa: „Nagy-Szeben 23 vász zász-lohoz czimerén” (La Sabiiu pre marc'a batal. 23 de venatori). Cuventulu „vász” se pare a fi o prescurtare din „vadász.” Dara pre cine va fi intielegendu tramitatoriulu sub „czimerén,” numai elu póte sa scie; ori póte ca n'a vrutu se mai scie si domni dela posta cui este adresata epistola.

Unu nouu periculu pentru semanaturi. Lui „K. N.” se scrie din Dobr'a, comitatulu Hunedórei, urmatórele: „In dilele aceste amu facutu esperintia infricosiata. Vermii mici negri au tabaritu asuprá graneloru tocni'a pre tempulu cându incepura a inspicá si déca mai tiene asiá o septamana, secerisiulu din anulu acést'a e nimicitu cu totulu. Vermii se inmultiescu cá purecii. Asiá ii a si numitu poporulu pre aici. Nimenea din cáti traiescu pre aici nu-si aducu aminte sa se mai fia aratatu vre-odata parasiti de acesti'a. Sa padiésca Ddieu sa nu se arete in tóte pârtile, pentruca atunci gráulu aru fi nimicitu de totu.” — Atragemu atentiunea cetitoriloru asuprá unui rescriptu alu ministeriului reg. ung. de comerciulu si de agricultura, care provóca pre fia-cine, ca indata ce se arata unde-va insecte (gónge) stricacióse semanaturiloru sa tramita vre-o câte-va esemplare, incátu se póte vii, dimpreuna cu plant'a atacata séu pârti dintr'ens'a la academi'a agricola din Altenburgulu ungurescu.

In 41 hotele din Vien'a au fostu in 23 Maiu a. c. st. n. dupa inscrierile obicinuite 682 passageri. Luându calcululu de midilocu de cheltuiéla unui passageru cu 5 fl., da pre diu'a aceea o suma de 3410 fl., bani

lasati de straini in Vien'a. Sum'a acést'a déca aru intrá pre fia-care di aru da pre anu preste 1,200,000 fl. numai pentru trebuintie personali dela strainii ce cercetéza Vien'a pre tempu scurtu.

Masina de lumina. — Acést'a masina, care nu cere pentru mersulu seu decâtu fôrta unui calu si nu tiene decâtu jumetate loculu unei masini de cusutu, arunea o lumina de o intensitate de 800 lumini; esista modele de o mie, diece mii, 15 mii luminári. Ceea ce e mai miraculosu e ca lumin'a sea nu costa decâtu 5 bani pe óra.

Acést'a masina, instalata cu titlulu de incercare intr'unu atelieru, a permisu personalulu sa lucreze cá diu'a in amédi'a mare, si acést'a fára cea mai mica ostenéla pentru ochi, circumstantia care cu deosebire a impresionatu multu pe asistenti.

Inventatorulu este D. Lambotte. Nici o indoéla ca industri'a o sa se grabésca a adoptá acestu sistemu de luminatu care, cu tóte calitátile sele, indepartédia si ori ce periculu de incendiu.

Censorulu imperialu. — Esista in Chin'a o functiune fôrte originala si fôrte nobila, adeca aceea de censoru imperialu. Omulu care e chiamatu la acea periculósa functiune trebuie sa supravegheze actiunile imperatorului, sa le judece, sa le critice si sa adreseze dojeni imperatorului. Câte odata censorulu remane curtesanu si lauda in locu de a blamá, inse trebuie sa marturisimu, pentru onórea functionariloru chinesi, ca cele mai de multe 'si indeplinescu datori'a fára temere si fára slabiciune. Brávéza disgrati'a, tortur'a, mórtea chiaru.

Unulu din ei, dupa cum spunu analele, 'si puse cosciugulu la usi'a palatului, convinsu ca nu va mai trái dupa reprimand'a ce facuse imperatorului. Unu altulu, pusu la inchisóre, acoperitu de râni, cu limb'a rupta, scriá cu sângele seu ceea ce nu mai puté spune. Intrepiditatea unoru astufeliu de ómeni de multe ori a scapatu imperiulu, si suveranii cei mai faimosi marturisescu ca censoriloru datoiescu intielepiciunea si glori'a loru.

Eata o functiune ce multi suverani din Europ'a aru trebui sa creeze la curtile loru.

„V. C.”

Tempulu. Dela sfersitul septamânei trecute pâna Marti tempulu a fostu schimbaciósu. Directiunea ventului Luni érá nord-vestica. Marti s'a prefacutu in ostudostica, de cátra séra cu o tempestate, care s'a descarcatu in directiunea Valei Vis'a spre Ternávi. Mercuri a continuatu cea sudsudostica cu o tempestate spre Carpati din apropiare cu estindere mai târdiu pâna asuprá Sabiiului, Joi directiunea sudostica, totu asiá si Vineri si Sambata. Termometrulu s'a suitu cu unele variatiuni de luni dela +7.5° pâna la +18.2° R. Vineri de cátra séra a inceputu a se scobóri. Maximulu si minimulu intre Vineri si Sambata a fostu +18.2. +9.3° R. Totu Vineri sér'a a inceputu a se versá, pre lânga o introduciune de fulgere si tunete usióre, o plóie lina, carea trebuie ca are o estendese mare si carea s'a continuatu si Sambata pâna dupa 3 óre diu'a. Sér'a dupa 9 óre a continuatu plóie.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Maiu 1876.

Metalicele 5%	64 60
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 60
Imprumutulu de statu din 1860	106 75
Actiuni de banca	822 —
Actiuni de creditu	131 50
London	121 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	74 50
„ „ Temisiorene	74 50
„ „ Ardelenesi	73 50
„ „ Croato-slavone	85 —

Argintu	102 90
Galbinu	5 72
Napoleonu d'auru (poli)	9 64

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de capelanu in parochi'a gr. or. a Cohalmului cu fili'a Fisieru lânga oficiulu protopresviteralu alu Cohalmului, se escrie concursu cu terminu pâna la 6 Iuniu 1876 st. v.

Emolumentele suntu :

1. Capelanulu avendu a ingrigi de filia va trage tóte veniturile din acést'a: dela 60 de familii câte 2 terdele de familia un'a de cucuruzu si un'a de ovesu, precum si veniturile epatrafrali obicinuite.

2. In absentiele parochului respective presidiulu oficiulu ppescu din parochia, — Capelanulu va seversí functiunile preotiesci obvenitóre, tragendu-si dela acestea veniturile in plinu. —

3. Doritorii de a ocupá acestu postu, voru avea de a-si asterne petitiunile lor la oficiulu ppescu alu Cohalmului.

Cohalmu in 29 Aprile 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu concerninte.

Nicolau D. Mircea,
3—3 adm. prot.

Nr. pr. 109. 1876.

Edictu.

Ioanu Gog'a Simonu, nascutu din Mucundorfu si casatoritu in Tieline cu Flórea lui Nicolae Cupt'a ambi gr. or. cu necredintia parasindu-si pre legiuit'a sea muiere de 5 ani trecuti au prebegitu de nu se scie nimic'a de densulu. Prin acést'a se citéza cá in terminu de unu anu si o di dela datulu de fatia, sa se prezenteze la subscrisulu foru protopresbiteralu cáci la din contra, procesulu divortiale incaminatu de stingerita soti'a sea, se va decide pre bas'a santei pravile a bisericei nóstre ortodoxe si in absentia lui.

Sighisió'a 20 Aprile 1876 v.

Scaunulu protopresb. alu tractului Sighisiórei gr. or.

Zacharia Boiu,
(1—3) protop.

ad Nr. 109.

Citatiune edictale.

Prin care Ann'a Gregoriu Cálinu, care au parasitu in „modu clandestinu” pre legitimulu ei barbatu Vasiliu Comanicu, ambii din Felmeru, in scaunulu Cohalmului, si de religiunea gr. resariténa, se citéza, a aparé in decursulu unui anu de dile, inaintea subscrisulu foru matrimoniale, cáci la din contra, procesulu divortialu asuprá-i urditu, in sensulu legiloru vigenti bisericesci, se va decide si in absentia densei.

Cohalmu, 18 Aprile 1877.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
1—3 adm. prot.

Doctorulu de medicina

Heinrich Schuller,

locuiesce: Strad'a turnului Nr. 12 (cas'a dlui Schön.)

Ordinéza a casa dela 12 pâna la 1 óra la amédi.

2—3